

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

GÜNDEM BİLGİLENDİRME RAPORU

- AKŞAM -
1 Eylül 2020

İÇİNDEKİLER

GENEL GÖRÜNÜM	3
1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar	3
❖ Türkiye.....	3
❖ Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika.....	3
❖ Terörle Mücadele.....	4
❖ Ortadoğu.....	4
❖ Avrupa.....	5
❖ Afrika.....	5
❖ Asya.....	6
❖ Kovid-19.....	6
2. Ulusal Makamlardan Resmî Açıklamalar.....	7
3. Uluslararası Medya Yansımaları.....	14
DEĞERLENDİRME	15
1. Yorum & Analiz.....	15

GENEL GÖRÜNÜM

1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar

❖ Türkiye

- Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Ankara-Niğde Otoyolu'nun tamamlanan bölümlerinin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 4 Eylül'de açılacağını bildirdi.
- ROKETSAN, geliştirdiği yerli füzeleri aynı silah sistemine entegre ederek, farklı tehditlere karşı caydırıcılığı yüksek bir seçenek oluşturdu. ROKETSAN tarafından geliştirilen yerli füzeler OMTAS, UMTAS, LUMTAS ve 4 Cirit, Yalman Silah Sistemi ile aynı anda kullanılabilir.
- Alman siyasetçi, Hristiyan Demokrat Parti üyesi gazeteci Friedhelm Ost, Türkiye izlenimlerini ve turizm sektöründeki koronavirüs önlemlerini övgü dolu cümlelerle Blog Der Republik "Antalya tatilcileri için sıkı önlemler" başlıklı yazısında anlattı.

❖ Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika

- Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Libya Savunma Bakanı Selahaddin Namroush ile bir araya geldi. Bakan Akar, Namroush'a, barış ve kalıcı istikrarı sağlamak amacıyla BM tarafından tanınan Libya'daki meşru hükümetin yanında olduklarını ifade etti.
- Cezayir Dışişleri Bakanı Bukadum, Cezayir ile Libya'nın paylaştığı ortak değerler olduğunu belirterek "Güçlü bir biçimde Libya'da barışçıl çözümün destekçisiyiz ve bunun gerçekleşmesini istiyoruz." dedi.
- Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Sözcüsü Stano, Doğu Akdeniz'deki duruma çözüm bulmak için Türkiye ile diyalog gerektiğini, tüm aktörlerin odaklanması gereken konunun bu olduğunu söyledi.
- Eski Belçika Başbakan Danışmanı ve Sözcüsü Koert Debeuf, Yunanistan'ın tezlerini savunmak için kullandığı haritanın adil olmadığını, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de çizilen bu sınırlara itirazında haklı olduğunu belirtti.

- Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Libya'da Başbakan Fayiz es-Serrac ile bir araya geldi.

❖ Terörle Mücadele

- Adana'da terör örgütü DEAŞ'a yönelik İstanbul merkezli düzenlenen operasyonda gözaltına alınan ve çıkarıldığı mahkemece dün tutuklanan terör örgütünün sözde Türkiye emiri Mahmut Özden'in, Türkiye'deki stratejik yerlere, siyasetçi ve devlet adamlarıyla bazı ekonomik hedeflere yönelik sansasyonel eylemleri koordine ettiği öğrenildi.
- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca, terör örgütü PKK/KCK adına siber saldırılarla örgüt propagandası yaptıkları tespit edilen 21 kişi hakkında gözaltı kararı verildi.
- Mardin'de terör örgütü PKK/KCK'ya yönelik operasyonda 24 kişi gözaltına alındı.
- Suriye'nin Kamışlı bölgesinde Türk askerlerine teslim olan PKK'lı bir terörist daha Iğdır'a getirildi.
- FETÖ'nün TSK yapılanması soruşturması kapsamında 47 şüpheli hakkında gözaltı kararı verildi, 31 kişi yakalandı.
- İzmir'in Çeşme ilçesinde, jet ski ile Yunanistan'a kaçmaya çalışan FETÖ zanlısı 3 eski asker yakalandı.
- Milli Savunma Bakanlığı (MSB), terör unsurlarından arındırılan Hakkari'nin Yüsekova ilçesindeki İkiyaka Dağları'ndaki yaban hayatına ilişkin görüntü yayınladı.

❖ Ortadoğu

- Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Türkiye ile İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'nde yaptıkları çalışmaları değerlendirerek, "İdlib'de hala çok iş var ama ilerlemelerin olduğunu görüyoruz ve en önemlisi orada kanlı olay yok." dedi.
- İsrail Başbakanlık Basın Ofisinden yapılan açıklamada, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Merkez Bankası ve İsrail Maliye Bakanlığı tarafından imzalanan anlaşma doğrultusunda, iki ülke arasında bankacılık ve finansal alanda iş birliğine gidilmesinin kararlaştırıldığı belirtildi.

- İsraili ve ABD'li yetkililerden oluşan heyet, İsrail ile Birleşik Arap Emirlikleri arasındaki normalleşme anlaşmasıyla ilgili görüşmeler yapmak üzere ilk ticari uçuşla dün gittikleri BAE'nin başkenti Abu Dabi'deki temaslarını tamamlayıp döndü.
- Eski Tunus Cumhurbaşkanı Munsif el-Merzuki, "BAE, İsrail-ABD mandası haline gelmiştir. Suriye de benzer bir şekilde İran-Rus mandası altındadır. Suudi Arabistan, ABD mandasıdır." dedi.
- İran lideri Ayetullah Ali Hamaney, İsrail ile normalleşme anlaşması imzalayan Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) İslam dünyasına, bölgeye ve Filistin'e ihanet ettiğini söyledi.

❖ Avrupa

- Avrupa Birliği (AB), Karadağ'da yapılan seçimin ardından bu ülkenin AB'ye katılım sürecini desteklemeye devam edeceklerini bildirdi.
- Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) nedeniyle Macaristan'ın sınırlarını kendi vatandaşları dışındakilere kapatmasına tepki gösterdi.
- İsveç'in Karlskrona kentine bağlı Ronneby ilçesinde Müslümanların mescit olarak kullandıkları binanın önüne yakılmış Kur'an-ı Kerim sayfaları ve domuz pastırması bırakıldı.
- Charlie Hebdo'nun yarın yayımlanacak sayısının kapağında Hz. Muhammed'i konu eden yeni bir çizimin yanında 2005 ve 2006'da yayımlanan hakaret içerikli görseller yer aldı.

❖ Afrika

- Sahra Altı Afrika'da yeni tip koronavirüsün (Kovid-19) hayat koşullarını daha da zorlaştırması nedeniyle 67 bin çocuğun açlıktan ölme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu bildirildi.

❖ Asya

- Japonya'da geçen hafta istifa eden Başbakan ve iktidardaki Liberal Demokrat Partisinin (LDP) lideri Abe Şinzo'nun yerine geçecek isim 14 Eylül'deki oylamayla belirlenecek.
- Pakistan'da Yüksek Mahkeme, tedavi için Londra'da bulunan eski Başbakan Navaz Şerif'in yargılandığı yolsuzluk davası duruşmasında bulunması için 10 Eylül'e kadar ülkeye dönmesi, aksi halde "kaçak" ilan edileceği uyarısında bulundu.

❖ Kovid-19

- İngiltere'de Kovid-19 salgını dolayısıyla kapanmak zorunda kalan okullar yeniden açıldı.
- İsrail ablukası altındaki Gazze Şeridi'nde, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) önlemleri kapsamında sokağa çıkma yasağı uzatıldı.

2. Ulusal Makamlardan Resmî Açıklamalar

- **Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:**
 - "Ülkemizin ve milletimizin istiklali ve istikbali, güvenliği, huzuru, gelişmesi, büyümesi, güçlenmesi için vazife icra eden tüm kamu personeline teşekkür ediyorum. Rabbimden ülkemizi her türlü beladan, musibetten, afetten korumasını, yürüttüğümüz mücadeleleri zaferle neticelendirmesini diliyorum"
 - "Adalet mülkün temelidir. Hazreti Ömer'e atfedilen bu söz, devletin orduyla değil, parayla değil, petrolle-doğal gazla değil, sanayiyle-ticaretle değil, adaletle yaşadığını belirtiyor. Çünkü adaleti tam manasıyla tesis ettiğinizde, diğer her şey zaten kendiliğinden gelişecek, yaşayacak, ülkeyi ve toplumu kuşatacaktır. Tarihin her döneminde adaletin üzerinde en çok durulan ve tartışılan kavram olmasının sebebi de budur"
 - "Mesela, Araf suresinde Allah'ın adaletle davranmayı emrettiği, Maide suresinde Rabbimizin adaletle hüküm yürütenleri sevdiği belirtilmektedir. Her cuma günü hutbede okunan, Nahl suresinin 90'ıncı ayetinde, 'Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder, hayâsızlığı, fenalığı ve azgınlığı yasaklar.' buyrulmaktadır. Geçmişten bugüne isimleri tarihe altın harflerle kazınan devlet yöneticilerine, mücadele insanlarına baktığımızda, hepsinin de en başta gelen vasfının adalet konusundaki hassasiyeti olduğunu görüyoruz. İnsanlığa ışık tutan filozofların önemli bir kısmı da adaleti 'erdemlerin en şerefli, milletlerin gıdası' olarak tarif etmektedirler. Sizler, işte böylesine ulvi bir vazife icra ediyorsunuz."7 "Elbette böylesine hayati bir vazife, aynı zamanda çok büyük sorumluluk, çok büyük vebal üstlenmek anlamına geliyor. Her kamu görevi kendine göre önemlidir ama adaletin tesisi için çalışmak bambaşka bir mana taşıyor. Bu ağır yükü başarıyla omuzlayan, kalbini ve zihnini sadece ve sadece adaletin tecellisine adayan sizlerin her birine, ülkem ve milletim adına şükranlarımı sunuyorum"
 - "Kendilerini büyük, güçlü, müreffeh, yenilmez olarak gören kimi devletlerin, diğerlerine karşı sergiledikleri zalimlikleri örtmeye artık siyasi ve diplomatik laf cambazlıkları da yetmiyor. Demokrasiye, güvenliğe ve refaha sadece dünyanın belli toplumlarının sahip bulunduğu, diğerlerinin onlara hizmet dışında önem taşımadığı çarpık anlayış artık ifşa olmuştur. Adalet talebi, dünyanın en ücra köşelerine kadar tüm toplumların bünyelerinde filiz salmaktadır. Türkiye, insanlığın bu ortak özleminin sözcüsü olarak her platformda hak ve adalet talebini dile getiriyor. Birleşmiş Milletler kürsüsünden, salondaki 200'e yakın ülkenin temsilcilerinin gözlerinin içine bakarak ifade ettiğimiz, 'Dünya 5'ten büyüktür' itirazı, bunun en somut ve çarpıcı örneklerinden biridir."
 - "Doğu Akdeniz'deki, Ege'deki faaliyetlerimizin de özünde hak ve adalet arayışı vardır. Türkiye'yi 780 bin kilometrekarelik devasa büyüklüğüne bakmadan, 10 kilometrekarelik bir ada üzerinden kıyılarına hapsedme girişimi, haksızlığın ve adaletsizliğin en açık ifadesidir. Çevresindeki her ülkenin hakkı olan Akdeniz'in

zenginliklerinin üzerine âdeta çökme çabası, tam bir modern sömürgecilik örneğidir"

- "Tarih boyunca, hep başkalarının arkasına saklanarak varlığını sürdürmüş bir devleti önümüze atarak kendi gizli emellerini gerçekleştirmeye çalışanların yaptıkları da en büyük adaletsizliktir. Biz artık bu gölge oyunundan bıktık. Kendine bile hayrı olmayan bir devleti, Türkiye gibi bölgesel ve küresel bir gücün önüne atıp, yem etmeye çalışmak artık komik kaçmaya başladı. Asırlardır Afrika'dan Güney Amerika'ya kadar sömürmedik yer, katletmedik toplum, zulmetmedik insan bırakmayanların devri sona eriyor. Ne yaparlarsa yapsınlar, bu adalet uyanışını durduramayacaklardır. Ülkemizin bu konudaki öncülüğü sadece kendi adına değil, tüm mazlumlar adınadır."
- "Medeniyetimizin ve tarihimizin bize bıraktığı mirası çok daha ileriye taşıyarak, evlatlarımıza büyük, güçlü, adil ve müreffeh bir gelecek bırakmak için gece gündüz çalışıyoruz. Türkiye'nin her başarısının, kalbini ve gözünü bize yöneltmiş tüm dostları ve kardeşleri için de yeni bir ümit ışığı yaktığımızı biliyoruz. Gücümüzün sadece kendimizi düşünmekten ve kendimiz için çalışmaktan değil, arkamızdaki bu geniş destekten de kaynaklandığının gayet iyi farkındayız. Bunun için bölgemizde güven ve huzur arayan herkese kapımızı açıyoruz."
- "Bunun için dünyanın neresinden bir feryat yükselirse, tüm imkânlarımızla oraya yöneliyoruz. Bunun için her platformda hak ve adalet talebimizi en yüksek sesle dile getiriyoruz. Rabbim de bu hasbi ve samimi duruşumuzun mükâfatı olarak, her alanda önümüzü açıyor, tuzakları bozuyor, gücümüze güç katıyor. Husumet cepheleri ne kadar birleşirse birleşsin bu yükselişi durduramayacaklardır. İstiklal Marşı 'korkma' diye başlayan ve 'Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal' diye biten bir milleti yolundan döndürebilecek hiçbir güç tanımıyoruz"
- "Yeter ki biz kendi içimizde sağlam duralım. Yeter ki biz millet olarak birliğimize, beraberliğimize sahip çıkalım. Yeter ki biz tüm kurumlarımızla devletimizi hak ve adalet üzere ayakta tutalım. Yeter ki biz alametifarikamız olan değerlerimizden taviz vermeyelim. Yeter ki medeniyetimize ve tarihimize sıkı sıkıya sarılsak. Gerisinin kendiliğinden geleceğinden, zorlukların kolaya döneceğinden, düşmanlıkların dostluğa evrileceğinden şüphe duymuyoruz"
- "Coğrafyamızdaki son 200 yılımız, hem çok büyük kayıplar hem çok büyük zaferler hem de yönetim sistemi arayışlarıyla geçmiştir. Tanzimat'tan Meşrutiyet'e tüm adımlar, bu sürecin bir parçasıdır. Avrupa'da başlayıp dünyayı saran modern yönetim sistemini bünyemize adapte etme gayretlerinin en keskin noktası, Cumhuriyetin ilanıdır. Osmanlı'yı, sevabıyla ve günahıyla tarihin tozlu raflarına kaldırıp, millî iradenin üstünlüğü üzerine kurulu yeni yönetim sistemimizi hayata geçirme sürecimiz de kendi içinde oldukça sancılı geçmiştir. Çok partili hayata geçtikten sonra maruz kaldığımız darbe, cunta, muhtıra tecrübeleri bize ağır siyasi, sosyal, ekonomik maliyetler getirmiştir."
- "Gelişmiş ülkelerin en büyük atılımlarını yaptıkları dönemlerde, biz kendi iç çekişmelerimiz ve kavgalarımızla uğraştığımız için, pek çok fırsatı kaçırdık."

Vesayetin ağır baskısı, demokrasiden sanayiye kadar her alandaki atılımlarımızın önünü keserek enerjimizi ve vaktimizi heba etti. Devlet ile millet arasındaki değer, anlayış, uygulama farkı, millî iradenin üstünlüğü ilkesinin tam manasıyla hayata geçirilmesine engel oldu. Uzun ve zahmetli bir mücadele döneminin ardından, yeni bir yönetim sistemine geçerek, bu alanda daha üst bir kulvara çıkmayı hamdolsun başardık"

- "Darbe dönemlerinde çok büyük tartışmalara yol açan görüntülerin ve uygulamaların tarihe karıştığı yeni bir döneme girdik. Bu yeni dönemin hasılasını, siyasi, ekonomik, askerî her türlü saldırıya ve baskıya hiç olmadığımız kadar mukavemetli hale gelerek, daha da önemlisi, gerçek gücümüzü kullanma imkânımızı bularak toplamaya başladık"
- "Amacımız, güven veren ve erişilebilir bir adalet sistemini, tüm kurum ve kurallarıyla tesis etmektir"
- "Attığımız her adımda demokrasinin güçlendirilmesini, hak ve özgürlüklerin geliştirilmesini hedefliyoruz. Bu vizyon ışığında hazırladığımız Yargı Reformu Strateji Belgemizi, geçtiğimiz yıl milletimizle paylaştık. Belgede yer alan politikalar, ilgili tüm kurumların, kuruluşların, sivil toplum örgütlerinin katılımıyla oluşturuldu. Geçmişteki reformların sonuçları, bugünkü beklentiler ve gelecekteki ihtiyaçlar ışığında hazırlanan bu belge oluşturulurken dünyadaki uygulamalar da yakından incelendi. Sadece belgeyi hazırlamakla kalmadık, burada yer alan politikaları süratle hayata geçirecek adımları da attık. Yürütme olarak biz kendi hazırlıklarımızı yaptık, yasama üzerine düşeni yerine getirip kanunları çıkardı, yargımız da bunları bilfiil uygulamaya koydu. Sadece bu tablo bile yeni yönetim sisteminin ülkemize kazandırdığı hızı, kaliteyi, kararlılığı göstermeye yeterlidir."
- "Sistemi rahatlatacak, vatandaşımıza daha iyi hizmet verilmesini sağlayacak, yargının iş yükünü hafifletecek yeni hukuki müesseseler oluşturduk. Uluslararası alanda yaygın olarak kullanılan bazı usul düzenlemeleri bize uygun modellerle sisteme dâhil ettik. Basit yargılama ve seri muhakeme gibi bu uygulamaları gerekirse daha da geliştirecek şekilde yakından takip ediyor, analizini yapıyoruz"
- "İnternet suçlarında sadece ilgili sayfaya erişimin engellenmesini mümkün hâle getirerek, tüm sitenin kapanmasının önüne geçtik. Soruşturma evresinde azami tutukluluk sürelerini yeniden belirleyerek, özellikle çocukları korumaya yönelik adımları attık. Cinsel şiddet mağduru çocuk ve kadınlar için özel görüşme odaları kullanılmasını zorunlu hâle getirdik. Hâkimlik, savcılık, avukatlık ve noterlik gibi hukuk mesleklerini icra edeceklerin, mezuniyet sonrası öncelikle ortak bir merkezi sınava girmesini mecbur kıldık. Kıdemi 15 yılı geçen avukatlara yeşil pasaport imkânı sağladık. Sesli ve görüntülü bilişim sisteminin idari yargıda da kullanılabilmesini temin ettik."
- "Hedef süre uygulaması ile soruşturma ve mahkeme aşamalarının daha hızlı bir şekilde yürütülmesini sağladık. Hâkimler Savcılar Kurulu, yargı mensuplarının uyması gereken etik kuralları belirleyerek kamuoyuna duyurdu. Yine bu kurul

bünyesinde, mükerrer hataların önüne geçilmesi için Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ihlal kararları tetkik birimi oluşturuldu"

- "Hâlen çalışmaları süren İnsan Hakları Eylem Planı'nı bu yıl içinde neticelendirmek istiyoruz. Hukuk devleti niteliğimizi güçlendirecek bu planın hayata geçmesiyle ülke içinde ve uluslararası alanda maruz kaldığımız pek çok sıkıntıyı da çözeceğimize inanıyorum"
- "Bu rağmen, hâkim ve savcı sayımızı 2002 yılındaki 9 bin 349 seviyesinden bugün 22 bin seviyesine çıkardık. Bakanlık teşkilatının tamamında görev yapan personel sayısını da 51 bin 681'den 150 binin üzerine yükselttik. Böylece hem hâkim ve savcılarımızın yaptıkları görevlerin hem de yargı sürecine destek veren çalışmaların, çok daha düzenli, hızlı ve yüksek standartlı şekilde yürütmesini temin ettik. İstinaf Mahkemelerinin kuruluşu, Cumhuriyet dönemindeki en önemli yargı reformlarından biridir. Adli Yargıda 2016 yılında, İdari Yargıda 2017 yılında faaliyete geçen İstinaf Mahkemeleri sayesinde dava dosyalarının neticelenme süresi oldukça kısalmıştır. Elektronik tebligat uygulaması da hem zaman hem bütçe tasarrufu yoluyla kamuya katkı sağlamıştır. Lekelenmeme hakkı, son dönemde hukukumuzda kazandırdığımız önemli ilkelerden biridir. Kişilerin mesnetsiz ihbarlar ve şikâyetler sebebiyle soruşturmaya maruz kalmasını engelleyerek lekelenmeme hakkını uygulamaya geçirdik."
- "Adaletin tüm kurum ve kurallarıyla işlenmesini temin için yaptığımız reformları, önümüzdeki dönemde de sürdüreceğiz. Ancak bu noktada yargı sistemimizin en önemli unsurlarından olan avukatlarımız ve onların meslek örgütleri olan barolarla ilgili bir rahatsızlığımı da ifade etmek istiyorum. Şehit savcımız Mehmet Selim Kiraz'ı katleden terör örgütü mensuplarına destek için açlık grevine giden avukatları bu kararlarından vazgeçirmek için devlet üzerine düşeni yapmıştır. Buna rağmen ısrarla açlık grevini sürdüren bir avukatın ölümü üzerine İstanbul Barosu binasına asılan pankartın, şehidimizin kemiklerini sızlatmanın ötesinde anlamları olduğunu düşünüyoruz."
- "Avukatlık, zulmü savunmak değildir. Avukatlık adaleti savunmak, adaletin yanında yer almak demektir. Bu yapılan işlemlerin müvekkil-avukat ilişkisiyle uzaktan yakından alakasının olmadığı açıkça ortadadır. Diğer kurumlarda terör örgütleriyle böylesine içli-dışlı olan kişiler nasıl mesleklerinden men edilebiliyorsa, avukatlar için de böyle bir yöntemin gerekip gerekmediği bana göre tartışılmalıdır. Uyuşturucu baronunu savunan avukat uyuşturucu tüccarlığına, katili savunan avukat cana kast etmeye, hırsız savunan avukat hırsızlığa kalkışmıyorsa, teröristin avukatlığını yapanın da teröristliğe soyunması mümkün değildir. Hâkimin, savcının, polisin, askerinin yapamadığını, kamusal bir vazife icra eden avukat da yapamamalıdır. Şayet yaparsa bunun bir müeyyidesi, sonucu, bedeli muhakkak olmalıdır. Dünyanın hiçbir ülkesinde, medeni ülkeleri kastediyorum, böyle çarpık bir duruma izin verilemez. Yargının hiçbir unsuru, herhangi bir ideolojinin emrine giremez. Yargının tek ideolojisi adalet olmak zorundadır. Bir adalet kurumu olması gereken kimi baroların,

terör örgütlerinin arka bahçesi, propaganda aracı, yasa dışı faaliyetlerinin kılıfı hâline dönüşmesi çok acıdır."

- "İnşallah önümüzdeki dönemde avukatlıktan teröristliğe uzanan bu kanlı yolun önünü kesmek için gerekeni yapacağız. Bu duygularla bir kez daha Selim Kiraz kardeşime Allah'tan rahmet diliyorum. 2020-2021 Adli Yılı'nın, yargı sistemimizin tüm tarafları için hayırlara vesile olmasını diliyorum. Hâkimlerimize, savcılarımıza, avukatlarımıza, adalet teşkilatı çalışanlarımıza, adliyelere işi düşen vatandaşlarımıza kolaylıklar temenni ediyorum. Rabbim hepsinin yar ve yardımcısı olsun"

• **Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu:**

(Cezayir Dışişleri Bakanı Sabri Bukadum ile ortak basın toplantısı)

- "Doğu Akdeniz'de herkesle masaya oturup, müzakere edip herkes için adaletli bir şekilde hakça paylaşım için ortak bir çözümden yanayız. (Meis Adası'nda anlaşmalardaki) Limiti aşan silahlandırmalar olursa kaybeden Yunanistan olur."
- "Libya'da tek çözüm siyasi çözümdür. Bunu başından beri söylüyoruz. Ateşkes için çok çaba sarf ettik. Bu konuları Cezayir ile de her zaman görüştük. Bundan sonra da iş birliğimizi her zaman devam ettireceğiz. Libya'daki siyasi süreci ve bir ateşkesin tesis edilmesini birlikte destekleyeceğiz. Son zamanlarda bazı girişimler oldu ama yine Hafter tarafının siyasi çözüme ve ateşkese inanmadığını, sadece askeri çözüm istediğini bir kere daha gördük. Tıpkı Moskova'da ve Berlin'de olduğu gibi ve Trablus'ta gördüğümüz gibi ama biz çabalarımızı birlikte sürdüreceğiz."
- "Son zamanlarda özellikle Yunanistan'ın tek taraflı attığı adımlar, esasen Türkiye'yi dışlamaya yönelik adımlardır. Biz her zaman şunu söylüyoruz. Doğu Akdeniz'de herkesle masaya oturup, müzakere edip herkes için adaletli bir şekilde hakça paylaşım için ortak bir çözümden yanayız. (Meis Adası'nda anlaşmalardaki) Limiti aşan silahlandırmalar olursa kaybeden Yunanistan olur."
- "Kovid-19 sürecinde karşılıklı dayanışma içinde olduk. Tıbbi malzeme konusunda üzerimize düşen görevi yaptık, yardımları ulaştırdık. Ayrıca Türkiye'deki Cezayirlilerin Cezayir'e tahliyesi, Cezayir'deki Türklerin de Türkiye'ye tahliyesi konusunda örnek bir iş birliği sergiledik. Verdikleri destek için teşekkür ediyorum."
- "Biz kardeş ülkelerde özellikle Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) gibi terör ağlarının bulunmasını istemeyiz. Bu konuda beklentilerimizi kardeşimize ilettik."
- "Cezayir'de Türk firmalarının yatırımları her geçen gün artıyor. Dış yatırımlar bakımından Türkiye birinci sırada. Cezayir'de yaklaşık 3 buçuk milyar dolarlık yatırımımız var. Bugün bu firmalarımızın karşı karşıya kaldığı konuları da kendilerine aktardık."
- "Mali'nin huzura kavuşması için Türkiye olarak elimizden geleni yapacağız."

- "Yunanistan sadece Meis'te değil, Ege'de ve Doğu Akdeniz'de son zamanlarda Avrupa Birliği'nin (AB) koşulsuz desteğiyle maalesef uluslararası hukuka aykırı bir şekilde kışkırtıcı adımlar atmaktadır. Biz daha önce de söyledik. Biz kimsenin hakkını yemeyiz ama hakkımızı da kimseye yedirmeyiz. Bu tür adımlar Yunanistan'a zarar verir. Bundan Yunanistan zararlı çıkar. Biz uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarımızı ve menfaatlerimizi sonuna kadar koruyacağız. Bunda da kararlıyız."
- "Başkalarının kışkırtmasıyla ya da kullanmasıyla Türkiye'ye yönelik olumsuz adımlar atmayın. Aramızdaki anlaşmaları ve uluslararası hukuku yok saymayın. Bundan zararlı çıkarsınız. Ama bizimle diyaloga varsanız, bizimle var olan sorunları diyalog yoluyla çözmeye varsanız, biz her zaman vardık. Yunanistan maalesef sorunu çözmekten yana değil, hasmane tutumla bizi kışkırtmaya çalışıyor. Bu kışkırtmanın sonu son derece tehlikelidir."
- "Bu konuda AB geçmişte bazı hatalar yapmıştı. Yine sorunu çözmek için angajman yerine tehdit dilini kullanmıştı. Tehdit dilini kullanmayı çok seviyorlar. AB de şimdi Venezuela konusunda geçmişte hata yaptığını kabul etti."
- "Venezuela'ya gittikten sonra Devlet Başkanı Nicolas Maduro'yla, yardımcısıyla ve Dışişleri Bakanıyla bu konuları görüştük. Muhalefetle birlikte seçime gitmelerini ülkenin istikrarı için faydalı olduğunu anlattık."
- "Biz Türkiye olarak Venezuela'nın dostuyuz. Venezuela'nın istikrarı, huzuru bizim için de önemlidir. Bu şartlarda muhalefetle yönetimin şu anda anlaşmaya yanaştığını ve yaklaştığını görüyoruz. Bundan da mutluluk duyuyoruz."
- "Süreci AB ile birlikte takip ediyoruz. İki gün önce AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'le de bu konuyu tekrar görüştük. Birlikte çalışma konusunda teyitleştik. İnşallah demokratik bir seçimin gerçekleşmesi için elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz."
- **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum:**
 - "Burada köklü çözümler adına, Sayın Cumhurbaşkanımız dün de buraya geldiğinde kendisi de bizzat gördü, şahit oldu. 'Dereli'miz için, Giresun'umuz için en güzeli neyse bunu yapalım.' talimatı verdiler. Bu çerçevede dere kotunun altında kalan tüm iş yerlerini, konutları kaldırarak, yeni bir Dereli'nin inşa çalışmasını başlatmış olduk. Bu güzergahta bulunan ve derenin üst kotunun altında kalan, yani taşma kotunun altında kalan tüm binaları kaldıracağız ve bunları olması gerektiği şekliyle, dere taşkın kotunun üstünden bir subasman seviyesi verecek şekliyle inşa çalışmalarını bugün itibarıyla başlattık."
 - "Onlara bu süreçte de geçici iş yerleri yapımı noktasında konteynerden iş yerleri yapacağız. Bu süreçte de yine ticaretlerine devam edebilecekler. Akabinde en geç 1 yıl içerisinde tamamlamak üzere kalıcı ticarethanelerimizi, dükkanlarımızı, konutlarımızın inşaatını, yine yapılması gereken okullarımız var, emniyetimiz, kaymakamlığımız var, tüm bu inşa çalışmalarını 1 yıl içerisinde tamamlayıp tüm Türkiye'ye örnek olacak bir dönüşüm projesini inşallah gerçekleştireceğiz."

- "Bir seferberlik ruhu içerisinde milletimizle birlikte, onların desteğiyle... Yani burada evi yıkılan vatandaşımızı üzmeden, kırmadan ki 'Allah razı olsun.' diyorlar, 'Devletimiz var olsun.' diyorlar. Bu anlayışla inşallah bu projemizi gerçekleştireceğiz. İstiyoruz ki dere yataklarına yakın ilçelerimizde, köylerimizde örnek yerleşimler olsun. Bu yerleşimleri de yaptığımız tespitler çerçevesinde inşallah tüm Türkiye genelinde, bilhassa Doğu Karadeniz Bölgesi'nde inşa edeceğiz. Bu çalışmalarını da tüm belediyelerimizle birlikte inşallah yürütüyor olacağız."

- **Dışişleri Bakanlığı:**

- **(RF'yle İstişareler Hakkında)**

- Bakan Yardımcısı Büyükelçi Sayın Sedat Önal, beraberinde ilgili kurumlarımızın temsilcilerinin de yer aldığı bir heyetle, Rus mevkidaşlarıyla 31 Ağustos - 1 Eylül 2020 tarihlerinde başta Libya ve Suriye olmak üzere bölgesel konularda Moskova'da istişarelerde bulunmuştur.
- İstişarelerde tarafımızdan, Libya'da sürdürülebilir ve kalıcı bir ateşkes sağlanması amacıyla Sirte ve Cufra'nın önemi vurgulanmıştır. Bu bölgelerin askerden arındırılması modalitelerinin belirlenmesi gerektiği üzerinde durulmuş, bu bağlamda BM öncülüğünde Libyalılar arasında yürütülen 5+5 Ortak Askeri Komisyonun çalışmalarına destek beyan edilmiştir.
- Görüşmelerde ayrıca, Libya'da siyasi çözüme ulaşılması amacıyla BM himayesinde Libyalılar arasında kapsayıcı bir siyasi diyalog sürecinin başlatılması ile Berlin Konferansı kararlarının uygulanmasının önemine işaret edilmiştir.
- Libya'da siyasi bir çözüm bulunmasına katkıda bulunmak amacıyla Türkiye ile RF arasında temasların sürdürülmesi kararlaştırılmıştır.
- Suriye konusunda, öncelikle İdlip sahasındaki durum ve ortak devriyelerin icrasına dair hususlar ele alınmıştır. Bu kapsamda, 5 Mart 2020 tarihli İdlip Gerginliği Azaltma Bölgesindeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin Muhtıraya Ek Protokol uyarınca müşterek çabalara devam edilmesi hususunda mutabık kalınmıştır.
- Keza, Cenevre'de düzenlenen Anayasa Komitesi üçüncü tur toplantılarının sonuçları değerlendirilmiş, siyasi süreçteki ivmenin korunmasının önemi vurgulanmış, Astana Süreci'ne dair çalışmaların ilerletilmesi üzerinde durulmuştur.
- Tarafımızdan PKK/YPG güdümündeki sözde "Suriye Demokratik Konseyi" unsurlarından oluşan bir grubun RF'ye davet edilmesi ve Rus resmî makamları tarafından üst düzeyde kabul edilmesine ilişkin tepkimiz ifade edilmiş, bu gibi adımların Suriye'nin siyasi birliğinin ve toprak bütünlüğünün korunmasına hizmet etmeyeceği vurgulanmıştır.

3. Uluslararası Medya Yansımaları

İTALYA

Agenzia NOVA: “Modern sömürgeciliğe meydan okuyan Türkiye’nin Doğu Akdeniz’de yürüttüğü faaliyetlerin özünde hak ve adalet anlayışı vardır.” Bunu, 2020-2021 Adli Yıl Açılışı vesilesiyle Ankara’da bugün konuşan Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan açıkladı. Erdoğan, “Bazı ülkeler Türkiye’yi kıyılarına hapsetmeye çalıştılar.” dedi ve bu girişimleri “apaçık bir adaletsizlik” olarak nitelendirdi. Türk Cumhurbaşkanı’nın açıklamaları, Karadeniz’deki Giresun şehrinde dün akşam balıkçılık sezonunun açılışında yaptığı ve Yunanistan’ın eylemlerini “korsanlık faaliyetleri” olarak tanımladığı konuşmanın ardından geldi. Erdoğan, “Türk milleti olarak biz ne hak yeriz ne de hakkımızı yediririz. (...) Ulusumuzun ve Kıbrıs Türklerinin deniz haklarını sonuna kadar savunmakta kararlıyız.” dedi.

DEĞERLENDİRME

1. Yorum & Analiz

Türkiye'nin iyi niyetli ve müzakereye açık tutumuna karşılık Yunanistan'ın ısrarla sürdürdüğü tek taraflı ve maksimalist tavır sebebiyle Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının belirlenmesi hususu çözümsüzlüğe mahkum edilmektedir. 'Çözümsüzlük dayatma stratejisi'ne Ege ve Kıbrıs'tan aşına olduğumuz Yunanistan'ın, uluslararası hukuku herkes için bir kurallar manzumesi olarak görmekten ziyade gayrimeşru çıkarları için istismar edilecek bir araç gibi gördüğü de bilinmektedir. Yunanistan'ın Türkiye'ye karşı 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ni ileri sürmesi de aynı suistimalci yaklaşımın bir örneğidir. Zira Türkiye de, ABD, İsrail, Kolombiya gibi, bu sözleşmeye taraf olmayan ülkeler arasındadır. Öte yandan, Türkiye'nin hakkaniyeti esas alan yaklaşımı, üç maddesine koyduğu çekincelerden ötürü imzalamadığı BMDHS'ye dayanırken; Yunanistan'ın maksimalist yaklaşımı BMDHS'nin ruhuna aykırılık ihtiva etmektedir. Türkiye'nin yaklaşımı, Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanlarının, Karadeniz'de olduğu gibi, ilgili kıyıdaşlarla hakkaniyetli çözüm ilkesine dayalı ikili veya çok taraflı sınırlandırma anlaşmalarıyla belirlenmesidir. BMDHS ve uluslararası hukuk teamülleriyle uyumlu olan çözüm yolu da budur.

Türkiye, enerji kaynaklarını rekabet unsuru değil bir işbirliği fırsatı ve uyuşmazlıkların çözümü için bir araç olarak görmektedir. Türkiye, Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının belirlenmesi için GKRY hariç tüm bölge ülkeleri ile görüşmeye hazırdır. Zira, Türkiye'nin, 1960 Anlaşmalarıyla Kıbrıs'ta kurulan ortaklık devletini yıkan Rum kesimi ile bir anlaşma imzalanması veya müzakerelerde bulunulması mümkün değildir. Türkiye, Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının sınırlandırılması konusunda diyalogu ve barışçı çözümleri dışlamayan, uluslararası hukuk ve meşruiyet sınırları içinde kalan tutum ve politikalarını sürdürmeye, bölgede hem kendi, hem Kıbrıs Türklerinin hak ve çıkarlarını korumaya devam edecektir. Doğu Akdeniz'de en uzun kıyı şeridine sahip olan Türkiye'yi ve Kıbrıs Adası'nın doğal kaynakları üzerinde eşit haklara sahip olan Kıbrıs Türklerini yok sayan hiçbir projenin başarılı olma şansı yoktur.

